

סרטים

בת אוגריידי החמודה

הדמות ההיסטורית האמתית האחת בסרט זמר בת אוגריידי החמודה. המתרחש בניו יורק של שלהי המאה הקודמת, הוא מלך הבית מה הזעירה דאו, טוני פאסטור. אולם גם דמותו בבצוע גורדון מאקריי אינה יותר חיה מאשר תפאורות הנניר הצבעוני המי קשטות את הסרט. נוסף לכל, בוקעים משפ' תיו של מאקריי וחבריו השחקנים כמה מן השטויות ההבליות ביותר שנשמעו מעל הבד. כמובן שסרט מוסיקאלי יכול להתקיים גם מבלי דמויות ברות-שכנוע ולמרות שיח של טפשות. אולם המפיקים השתדלו להוביק כאן עלילה רצינית למדי. תחת לעזור למוסיקה ולרקודים, התסוכת רק מסרבלת את כל העסק.

אלמן אירי (גיימס בארטון) מנסה למנוע בעד בתו (ג'ון הייבר) מעלות על הבמה, משום שאמה, הכוכב המפורסם רוני אוגריידי, הקדישה את חייה למשחק, מהה בדמי ימיה. אולם ג'ון היא בדעה אחרת, ובעזרת ידידים, בניגים ס. ז. סאקאל, היא מצליחה לעשות רושם מסוים בעולם התיאטרון של ניויורק. התסוכת נוצרת כאשר ג'ון נחשדת בת ריון. למעשה, האשה בהריון היא אחותה (מרשה ג'ונס) הנשואה בסתר. תסוכת נוס' פת: מריבת אוהבים הוליבודית בין ג'ון לגורדון.

אלמלא הראתה ג'ון הייבר את כוחה כז' מרת-רקדנית בסרטים אחרים, היה כדאי ליעץ לה — לאור הישגיה בסרט זה — לשמוע בי קול אביה, להתרחק מן המסכה.

ספור לואיזיאנה

הבמאי רוברט פלאהרטי, למרות שהיה אחד מאנשי הסרטה האמריקאים הגדולים, לא היה איש הוליבודי. הוא היה אחד ממשוררי אמר' גות הבד, ובעיר האגדית, אך הפרוואית, ה' שירה מוצאת את ביטויה היחיד, כמעט, בי סרטי טכניקולור.

פלאהרטי הרחיק את מצלמתו מן האולי פנים ותפאורות הבד, הקרטון והבנס, אל שלגי הצפון (גאנזק) איי הדרום (סואנה), גורדייה-השחקים של ניויורק (אי בעבור 24 דולאר). מערבה של אירלאנד (אנשי האי אראן), לבה של אנגליה (בריטניה התעשיתית), מרכזה של ארצות-הברית (האדמה), ג'ונגלי הודו (ילד הפילים). את סרטו האחרון (פלא-הרטי נפטר השנה; העולם הזה 720 צילם באזור הדלתה של המיססיסיפי במדינת לואיזיאנה. זה היה צריך להיות סרט עובדתי אך דות מפעלי חברת הנפט סטאנדרד-איל, אשר מימנה אותו; התוצאה הייתה: פואימה קול' נועית גדולה, אחד הסרטים החשובים של ה' שנה הואת וכל שנה אחרת.

המספר האינסופי של גלגלים, מגופים, ממס' רות, חלונות, רצועות, שרשראות, צילינדרים, צנורות, מנועים, רואה בה אחת למלחמה הגדולה, מתייד עמה ועם הפועלים הכליכוכ' לים המניעים אותה. אחד הקטעים הטובים ביותר הוא הפעלת המכונה הגדולה. מאז הראה צ'אפלין בזחניס מודרניים שלו את צדה השני, השלילי, של המכונה, לא ניתן ניתוח קולנוע נהדר כל כך למערכת התנופה הגדולה.

הסרט הוא שורה של אפיוזות מעין אלה שאין ביניהן אלא קשר עלילתי רופף, אולם הכל מוגש בכשרון ואהבה רבים ביותר. לא מוסיקה (וייגיל תומסון) והצילומים (רי צ'ארד ליקוק) מצטיינים במיוחד. אולם פלא-הרטי הוכיח שהוא לא היה רק בעל חוש ראייה ומקצב קולנועיים, אלא אף כמאי של שחקנים. הוא הוציא ממשתפי הסרט החוב' בים (בודרו בן ה-12, ליאונל לה'בלאן, פראנק הארדי, ק. פ. גרין) משחק-לא-משחק, פשוט, עדין, מתקבל-על-הדעת.

ספור לואיזיאנה אינו קל ביותר לראייה, בני חוד מפני שהוא חורג כל כך-מן המקובל וה' שיגרתה. אולם שום חובב סרט טוב אסור לו שיחמיץ אותו.

שעת האפס

שעת האפס הוא תרגום לא נכון למונח תעופה שפירושו שונה לחלוטין. אבל זוהי כמעט המגרעת האחת שיש למצוא בסרט רציני, משכנע וממתח על יחסים אישיים בת' נאי מלחמה.

יחידה בחיל האוויר האמריקאי השמיני, ה' עוסקת בהפצצות-יום על גרמניה, עומדת בפ' ני התמוטטות מוסרית, משום שמפקדה מת' חיל דואג יותר לאבידות בנפש מאשר לתור' צאות הצבאיות של ההפצצות. גנרל בעל מרץ (גריגורי פק) נשלח לתקן את המצב, והוא משליט סדר, על ידי דרבון אכזרי כמ' עט של פקודיו ומשמעת חמורה ביותר. אבל הוא מבצע את המשימה במחיר התמוטטותו הגופנית והרוחנית.

זהו סרט ארוך, המגיע אל עומקו של הגור' שא דרך תמונות קצרות שכולן עושות רושם אמיתי ביותר. בהופיע פק על הבד, המקצב נעשה מהיר יותר, עד השיא, שהוא אחד הק' טעים הבודדים בסרט בו נוטשת המצלמה את צריפי הפח של השדה, מתעופפת מעל לגר' מניה עם המפציצים. תמונה זו עשויה, כר' גיל, משעשנו של תמונות קרב אמתי וצילומי אולפן, היא חורגת מן המסגרת הכללית של הסרט והבעיות האישיות שלו, ואף על פי שיש בה מידה של מתיחות ועניין, למעשה, היא מחלישה את הסרט.

סטייה זו, ועוד אחדות פה ושם, עושות את הסרט פחות ממה שיכול היה להיות אילו

שיא. יש לציין במיוחד את דין גייגר בתפקיד של שליש לא-לוחם ואת גרי מריל, כמפקדה הקודם של היחידה.

נצחון הלאטניתי. ייתכן שאלמלא הי' תה הלאטניתי מנחילה לסטודנט הצעיר לרפר' אה גרגורי פק תבוסה ניצחת, לא היה הבד זוכה באחד משחקיו הטובים ביותר. אביו של פק, רוקח בעיר קטנה בקאליפורניה רצה שבנו ישא את התואר דוקטור ושלה אותו אל המכללה הקרובה, בה הראה הבן יותר כושר בקבוצת הראגבי מאשר באולם ההרצ' אות. בעצם, היה זה רק המשחק שהצמיד או' תו אל פסל הלימודים; כיוון שנפצע ולא

יכול להמשיך להשתתף בקבוצה, עזב את ה' מכללה, נדד לניו-יורק לעשות שם לעצמו בי' כרך הגדול. מלאכותיו היו מרובות ומגוונות, בין הש' אר, שמש סדרן בתערוכה הגדולה באותה עיר, היה מדריך לתיירים באחד מגורדי השח' קים; אולם כל העבודות הללו לא קרבו אותו אל תכליתו החושה: להיות שחקן.

הוא נדד אל עיר רחוקה, אבינגדון במדינת וירג'יניה, אל "תיאטרון החליפין". זה היה מוסד מיוחד במינו, ליד תקופת המשברים באמריקה; לאכרים היה עודף של מזונות, השחקנים היו רעבים, כסף לא היה לא ל' ראשוניים וכמובן שלא לאחרונים. ב"תיאטרון החליפין" היו משלמים בעד כרטיסי הכניסה במצרכי מזון. כמובן שהתיאטרון שגשג, ופק למד בקבוצה זו של צעירים בעלי מרץ את חורת המשחק.

כאשר ראה את פק במאי התיאטרון גאתרי מקלינגטיק, החתים אותו על חוזה, שיתף או' תו בסבוב שערכה אשתו, השחקנית הידועה קאתארין קורגל. פק נדד על פני ארצות-הב' רית, הופיע במחזות רבים, אולם שם לא רכש לעצמו לפני שחזר לניו-יורק, הופיע במספר מחזות שהיו כשלונות, אבל שהוציאו לו מר' ניסים עד כדי כך שמפיק הוליבודי החתים אותו על חוזה להופיע בסרטים.

סרטו הראשון, ימי התהילה, היה כשלון, אבל לגבי פק היה זה נצחון; מכתבים רבים זרמו אל האולפן. החובבים רצו לראות את הבחור שהחרח, גבה-הקומה ועמוק-הקול בי' סרטים נוספים.

מא הופיע פק במספר דראמות הוליבודיות מפורסמות. משחקו הטוב ביותר — עד שנת האפס — היה דווקא בסרטו הפחות ידוע, האיש מאקומבר.

בקצרה

ארבעה בני-פ. ארבעה מ"צ, רוסי אנגלי, אמריקאי, צרפתי, מנסים להושיע נערה וינאית השרויה, ביחד עם בעלה, בצרה גדו' לה. ויקוק לינדפורס, יוסף דיין, ראלף מיקר, פולט דיבו.

אופקי התהילה. סרטו המלחמתי הרביעי של הבמאי לואר' (במערב-אין-כל חדש) מ"ילטון מנתח את האנשים מהם מור' כב פאטורל אמריקאי על אי הכבוש בידי היפאנים. ריצ'ארד הידמארק, רגינאלד גארדי נר.

עמק האושר. סרט-זמר עליו אודות להקת שחקנים צעירים המנסים את כוחם, ומ' זלם, בכפר-תיירים קטן. ג'ודי גארלנד, ג'ין קלי, אדי ברייקן, גלוריה דה-הייבן, מיל סיל' ברס.

חבורת נוער מתלכט

אי שם בערבה, 47 ק"מ מצפון לאילת, יושבים שלושה צעירים ישראלים ועולה חדש אחד, עובדים מעט ומתלכטים הרבה. לכושר ההתלכטות שלהם אין כל גבול של זמן: הם קמים בשש בבוקר ומתלכטים, הם מאזי' נים לסערה מתקרבת ומתלכטים, הם מת' לבטים במקום לישון בלילות.

על מה הם מתלכטים? בעיה נוראה, מוע' זעת, עומדת לפניה: האם על מרים לחזור לקיבוץ, צפונה, או להישאר במקום? מרים עצמה (היא שושנה רביד), אינה מק'

מיכאל אשרוב, שמואל סגל, יצחק ברוקמאיר ("הרחק בערבה") זעקות בלב המדבר

לה על ההתלכטויות. להיפך. לוא היתה חנה רובינא נתקלת בגדוד שלם של מאהבים שיקספיריים שאיבדו עצמם לדעת, לא היתה זועקת זעקות מרות יותר מאשר צעירת-קי' בוז' בלונדית (ותמונה) זו, שתכרה מת זמון. אך גם מרים ההיסטרית אינה מתלכטת יו' תר מאשר יונה (שלמה בר-שביט), בן המשק' בעל העקרונות הנעלים והפראזות השוטפות, השוכח את כל העקרונות (אך לא את הפרא' זות) כשבאה חברתו חנה (מרים זוהר) ומס' תכבת בעסקי אהבה (אפלטונית למדי), למורת רוחם של דן (מיכאל אשרוב) חברו, המתלכט בדרך כלל בפניה כשאגרופיו קמוצים, וג'ורא (שמוליק סגל), המפליט בין התלכטות להת' לכבות דברי חכמה נוספים.

בבית-משוגעים זה של טיפוסים מתלכטים ישנו גבר אחד: רסקין (נחום בוכמן). לרס' קין יש ייעוד בחיים: יש לו פילוסופיה: להג' ליהודים אין דם, גם לישראלים אין דם. מהג' חה זו, הנראית בנסיבות אלה מוצדקת למדי, הוא מטיק מסקנה: יש להקים עם חדש בני' גב. אין להתפלא על כך שחנה הקטנה, אחרי דיאטה ממושכת של יונה ושות', מתאהבת ברסקין זה. אולם רסקין מעדיף (אולי בצדק) את אהבת מכונתו, שאינה היסטורית, ואינה מתלכטת, וגם עובדת לפעמים.

תסביך התסמיכים. קשה להבין מה הגיע את אהרון מגד, הצעיר החינור' והרוה, אחד המספרים הטובים בקרב הצעירים, לכ' תוב מחזה זה. מוסר ההשכל היחיד הנובע מיצירה זו הוא: הדור הצעיר כולו אינו אלא ערמה של סמרטוטים, והיחיד שעוד ש' לו מעט דם בעורקים הוא גבר בן 50, איש העליה השנייה.

דומה שמחזה זה, ממש כספרו של מידד שיף (ראה ספרים), הנהו חלק של ריאקציה נפשית גדולה. מאז התחלת מלחמת-העצמאות סבל הדור הצעיר מתסביך של עליונות. יונה' ד'מרים של או היו צעירים גיבורים, שזללו כדורי סטן לארוחת בוקר ופגזי מרגמות של טרי אינץ' לארוחת הצהריים, מיגרו כמה גדודים אויבים בהיסח הדעת והקימו איוז מדי' נה בשעות הפנאי.

אחרי נחשול זה של הולכים בשדות ומס' תובנים בערבות הנגב, החל נחשול הפוך. במקום תסביך העליונות בא תסביך הנחיתות. הדור הצעיר אינו שווה במאומה, המעטים ה' טובים הם דווקא הקונים (שקוראים להם סיומ' קה). הקו השווה בין שתי האופנות הוא שיו' בלורית המתנופפות ברוח, נשאר ריקים וט' הורים מכל עומק. הקו השווה השני: שאין להם כל דמיון למציאות.

* בדרך לאילת — ההצגה שרגא פריזמן — הצייר מרסל יאנקו — הבימה.

ג'ון הייבר ("בת אוגריידי החמודה") שטויות בטכניקולור

היה יותר מרוכז ושלם עם עצמו. אבל, בכל זאת ואף עלי-פיכון, שעת האפס הוא סרט בעל משקל ורמה גבוהה ביותר. התחריט (מאת סיי בארלס וביירוץ לאי, הבן) חזק ומרוכז ביותר, הבמאי הנרי קינג עשה מלאכה נקייה, אבל לא מספקי נקייה, בתיוד בחלק השני, בו נוטה הסרט לחזור קצת על עצמו ולהתמשך בעצלתיים.

אולם הדיבר המציין בעיקר וביחוד את שעת האפס הוא ההפקדה. כל תפקיד מצוי בידיים נאמנות ומתאימות ומבוצע בהצלחה יוצאת מן הרגיל, פרט לפק, שהעלילה כולה נשענת עליו והמנצל עובדה זו לבצוע משחק שהוא

פלאהרטי היה איש הטבע, וגם ספור לואי' זיאנה הוא המנון לטבע ולאדם הניזון עליו והלוחם בו. כאן נוטשה המלחמה בשני שדות קרב מקבילים ובמאצעים שונים. לוחם בטבע בצורה הפרימיטיבית ביותר (בעזרת קמיע), בין השאר, הילר יוסף בודרו, בן למשפחה צרפתית עתיקה, מתושביה הראשונים של ה' מושבה הצרפתית לשעבר, המתגורר עם ה' ריו בכיתה עתיקה ובודות בנינגל הירוק. לוחם בטבע עם המקוד הצף הענק שהובא ממרחקים לגרד את בטנו של הנהר, לבקש בו נפט. הילר נתקל במכונה הגדולה, מתפעל מן